

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษา
ในอนาคตของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*
DIGITAL TECHNOLOGY UTILIZATION FOR DEVELOPING FUTURE
EDUCATIONAL LEADERSHIP SKILLS OF MASTER'S DEGREE STUDENTS
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION

จำรัส มุ่งเผือกกลาง¹ และ อาทิสฐยา วรณิตย์²

Chamrat Mungfaoklang¹ and Atitaya Woranit²

¹⁻²วิทยาลัยนครราชสีมา

¹⁻²Nakhonratchasima College, Thailand

Corresponding Author's Email: chamrat@nmc.ac.th

วันที่รับบทความ : 25 มกราคม 2569; วันแก้ไขบทความ 4 กุมภาพันธ์ 2569; วันตอบรับบทความ : 6 กุมภาพันธ์ 2569

Received 25 January 2026; Revised 4 February 2026; Accepted 6 February 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคตของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และ (2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเสริมสร้างทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคต การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 125 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบคำถามปลายเปิดหรือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

Citation:

* จำรัส มุ่งเผือกกลาง และ อาทิสฐยา วรณิตย์. (2569). การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคตของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาลังคม, 4(1), 1112-1125.

Chamrat Mungfaoklang and Atitaya Woranit. (2026). Digital Technology Utilization For Developing Future Educational Leadership Skills Of Master's Degree Students In Educational Administration.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(1), 1112-1125.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

เชิงคุณภาพ จำนวน 10–15 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคตของนักศึกษาปริญญาโท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกันบนสื่อดิจิทัล ขณะที่ทักษะการตัดสินใจบนฐานข้อมูลมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น

2. แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเสริมสร้างทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคต มีแนวทาง 5 ประเด็น ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรการบริหารการศึกษา 2) การจัดการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ 3) การเสริมสร้างทักษะการใช้ข้อมูล 4) การคำนึงถึงบริบทสถานศึกษา 5) การส่งเสริมทัศนคติผู้นำดิจิทัล ซึ่งผลการวิจัยนี้นำไปสู่การสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบ โมเดลสมรรถนะผู้นำดิจิทัลเพื่อการบริหารการศึกษาในอนาคต ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การคิดเชิงกลยุทธ์ในโลกดิจิทัล การสื่อสารและการทำงานร่วมกันบนสื่อดิจิทัล การตัดสินใจบนฐานข้อมูล และการจัดการนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล โมเดลดังกล่าวสามารถใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมผู้บริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลได้อย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ: เทคโนโลยีดิจิทัล, สมรรถนะผู้นำดิจิทัล, ผู้บริหารการศึกษาในอนาคต

Abstract

This study aimed to (1) examine the level of digital technology utilization for developing future educational leadership skills among master's degree students in Educational Administration, and (2) explore guidelines for enhancing the use of digital technology to strengthen future educational leadership competencies. A mixed-methods research design was employed. The quantitative sample consisted of 125 master's degree students in Educational Administration at Nakhon Ratchasima College during the 2025 academic year, selected through purposive sampling. Research instruments included a questionnaire and open-ended questions or semi-structured interviews. The

qualitative data were obtained from 10–15 key informants. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics, while qualitative data were analyzed through content analysis.

The findings revealed that:

1. The overall level of digital technology utilization for developing future educational leadership skills among master's degree students was at a high level. Among the dimensions, digital communication and collaboration skills showed the highest mean score, whereas data-driven decision-making skills demonstrated a relatively lower mean compared to other dimensions.

2. Guidelines for enhancing the use of digital technology to strengthen future educational leadership skills comprised five key aspects: (1) development of educational administration curricula, (2) implementation of practice-based learning, (3) enhancement of data literacy skills, (4) consideration of school context, and (5) promotion of digital leadership attitudes. These findings led to the synthesis of new knowledge in the form of a Digital Leadership Competency Model for Future Educational Administration, consisting of four components: digital strategic thinking, digital communication and collaboration, data-driven decision-making, and innovation and digital change management. This model can serve as a conceptual framework for curriculum development and learning management to systematically prepare future educational administrators for leadership in the digital era.

Keywords: Digital Technology, Digital Leadership Competency, Future Educational Leaders

บทนำ

ในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัลได้ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาในทุกมิติ ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการองค์กร และการกำหนดนโยบายทางการศึกษา เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการ

สนับสนุนการทำงาน การสื่อสาร การจัดการข้อมูล และการตัดสินใจเชิงบริหาร ส่งผลให้ผู้บริหารการศึกษาจำเป็นต้องปรับบทบาทจากผู้บริหารตามแนวคิดดั้งเดิมไปสู่การเป็นผู้นำที่สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนองค์กรการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (วิจารณ์ พานิช, 2564; Michael Fullan, 2016; OECD, 2018)

ผู้บริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลจึงต้องมีทักษะและสมรรถนะที่หลากหลาย ไม่เพียงแต่ด้านการบริหารงานทั่วไป หากแต่ต้องมีความสามารถในการคิดเชิงกลยุทธ์ การสื่อสารและการทำงานร่วมกันผ่านสื่อดิจิทัล การใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ และการจัดการนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะดังกล่าวถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเป็นผู้นำทางการศึกษาที่สามารถตอบสนองต่อความท้าทายในยุคดิจิทัลได้อย่างยั่งยืน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560; Philip Hallinger, 2018; UNESCO, 2019)

จากการศึกษางานวิจัยและสภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมา พบว่างานวิจัยจำนวนมากมุ่งเน้นการศึกษาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่งแล้ว โดยให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ด้านประสิทธิภาพการบริหารหรือผลสัมฤทธิ์ขององค์กรเป็นหลัก ขณะที่การศึกษากการเตรียมความพร้อมและการพัฒนาทักษะผู้นำดิจิทัลในกระบวนการผลิตและพัฒนาผู้บริหารการศึกษาในระดับอุดมศึกษายังมีอยู่อย่างจำกัด ส่งผลให้เกิดช่องว่างองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาในอนาคตตั้งแต่ระยะเริ่มต้นของเส้นทางวิชาชีพ (สุรพงษ์ เย็นสบาย, 2561; Tony Bush, 2020; World Bank, 2020)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยเฉพาะกลุ่มที่มีสถานภาพเป็นครูและกำลังปฏิบัติงานในสถานศึกษา ถือเป็นกลุ่มบุคคลสำคัญที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านจากบทบาทครูผู้สอนไปสู่บทบาทผู้บริหารการศึกษาในอนาคต กลุ่มนักศึกษาดังกล่าวมีบริบทการทำงานที่หลากหลาย ทั้งในด้านประสบการณ์วิชาชีพและขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ ซึ่งส่งผลต่อโอกาสและรูปแบบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารการศึกษา การพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของนักศึกษากลุ่มนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพของผู้บริหารการศึกษาในระยะยาว (อำนาจ เย็นสบาย, 2561; Andy Hargreaves, 2015; OECD, 2019)

ดังนั้น การศึกษาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคตของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จึงมีความสำคัญทั้งในเชิง

วิชาการและเชิงปฏิบัติ ผลการวิจัยจะช่วยสะท้อนระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม และแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้อ เพื่อเตรียมความพร้อมนักศึกษาสู่การเป็นผู้บริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเชิงนโยบายในการพัฒนาการผลิตและพัฒนาผู้บริหารการศึกษาในอนาคตได้อย่างเป็นรูปธรรม (กิตติศักดิ์ รัตนรักษ์, 2562; Gary Yukl, 2013; UNESCO, 2021)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคตของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเสริมสร้างทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคตของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคตของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยเพื่อใช้เป็นกรอบในการตรวจสอบความแตกต่างของระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ดังนี้

1. นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่มีระยะเวลาในการรับราชการครูแตกต่างกัน มีระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคตแตกต่างกัน
2. นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคตแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคตของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้รูปแบบ การวิจัยเชิงปริมาณควบคู่กับการวิจัยเชิง

คุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งเชิงระดับและเชิงแนวทางการพัฒนา ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 180 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 125 คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 10–15 คน

การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาคัดเลือกจากนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ เป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์หรือบริบทที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานด้านการศึกษา รวมทั้งเป็นผู้ที่สมัครใจให้ข้อมูลในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ โดยคำนึงถึงความหลากหลายด้านประสบการณ์การทำงานและบริบทของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน และกำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลตามหลักความอิ่มตัวของข้อมูล (Data Saturation)

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบคำถามปลายเปิดหรือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคต ตามกรอบสมรรถนะผู้นำดิจิทัล 4 ด้าน ได้แก่ (1) ทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์ในโลกดิจิทัล (2) ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกันบนสื่อดิจิทัล (3) ทักษะการตัดสินใจบนฐานข้อมูล และ (4) ทักษะการจัดการนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาและการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (IOC) ซึ่งพบว่ามีความอยู่ระหว่าง 0.67–1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และ

คำนวณค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์สูง แสดงว่าเครื่องมือมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยแก่ผู้ให้ข้อมูลและขอความยินยอมในการเข้าร่วมการวิจัย

2. แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

3. เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบคำถามปลายเปิดหรือการสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้างกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

4. ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคต

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดกลุ่มข้อมูลจากคำตอบปลายเปิดและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ประเด็นที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และสังเคราะห์ออกมาเป็นแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคต

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคต (n =125)

สมรรถนะผู้นำดิจิทัล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์ในโลกดิจิทัล	4.12	0.56	มาก
2. ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกันบนสื่อดิจิทัล	4.28	0.51	มาก
3. ทักษะการตัดสินใจบนฐานข้อมูล	3.98	0.63	มาก

สมรรถนะผู้นำดิจิทัล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. ทักษะการจัดการนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล	4.05	0.58	มาก
ภาพรวม	4.11	0.49	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหาร การศึกษาในอนาคตของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกันบนสื่อดิจิทัล ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.51) รองลงมาคือ ทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์ในโลกดิจิทัล ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.56) และ ทักษะการจัดการนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล ($\bar{X}=4.05$, S.D.=0.58) ตามลำดับ ขณะที่ทักษะการตัดสินใจบนฐานข้อมูล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.63) แม้จะอยู่ในระดับมาก แต่สะท้อนให้เห็นว่าเป็นด้านที่ยังควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มเติมอย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 2 แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคต

Theme	สาระสำคัญของแนวทาง
1. การพัฒนาหลักสูตรการบริหารการศึกษา	ปรับปรุงหลักสูตรให้บูรณาการสมรรถนะผู้นำดิจิทัล เน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหาร การตัดสินใจ และการจัดการการเปลี่ยนแปลง
2. การจัดการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ	เพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้จากกรณีศึกษาจริง การทำโครงการ และการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลที่ผู้บริหารใช้จริง
3. การเสริมสร้างทักษะการใช้ข้อมูล	พัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้ระบบสารสนเทศ และการตัดสินใจบนฐานข้อมูล
4. การคำนึงถึงบริบทสถานศึกษา	เตรียมความพร้อมให้นักศึกษาสามารถปรับใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับบริบทและขนาดของสถานศึกษา

5. การส่งเสริมทัศนคติผู้นำดิจิทัล	ปลูกฝังทัศนคติที่ต่อการใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเปิดรับการเปลี่ยนแปลง
-----------------------------------	--

จากตารางที่ 2 ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคตสามารถสังเคราะห์ออกเป็น 5 แนวทางหลัก ได้แก่ (1) การพัฒนาหลักสูตรการบริหารการศึกษาให้บูรณาการสมรรถนะผู้นำดิจิทัลอย่างเป็นระบบ (2) การจัดการเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่เชื่อมโยงกับบริบทการบริหารสถานศึกษาจริง (3) การเสริมสร้างทักษะการใช้ข้อมูลดิจิทัลเพื่อการตัดสินใจเชิงบริหาร (4) การเตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับบริบทและความแตกต่างของสถานศึกษา และ (5) การส่งเสริมทัศนคติและความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล แนวทางดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาในอนาคตควรดำเนินการอย่างครอบคลุมทั้งด้านหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และคุณลักษณะผู้นำ เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษามีระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคตอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงบริบทของการจัดการศึกษาในปัจจุบันที่เทคโนโลยีดิจิทัลได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานทางการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่เป็นครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษา จึงมีความคุ้นเคยและมีโอกาสใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง การที่ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกันบนสื่อดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2564) ที่ชี้ให้เห็นว่า เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยขยายรูปแบบการสื่อสารและการทำงานร่วมกันในองค์กรการศึกษามีประสิทธิภาพ รวมทั้งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Tony Bush (2020) ที่ระบุว่าผู้นำการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความพร้อมด้านการสื่อสารดิจิทัลมากกว่าสมรรถนะด้านอื่น ในขณะที่ทักษะการตัดสินใจบนฐานข้อมูลมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการใช้ข้อมูลเชิงลึกและระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเชิงบริหารยังเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ สุรพงษ์ พันธุ์ศรีเพชร (2561) ที่ระบุว่าผู้บริหารการศึกษาไทยยังขาด

ทักษะด้านการใช้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับ Philip Hallinger (2018) ที่เน้นว่าการพัฒนาผู้นำการศึกษาในยุคใหม่ต้องให้ความสำคัญกับการตัดสินใจบนฐานข้อมูลและบริบทเชิงระบบ

2. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคตของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ควรดำเนินการในลักษณะ การพัฒนาเชิงระบบและเชิงบูรณาการ มากกว่าการพัฒนาเป็นรายทักษะแยกส่วน ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลมองว่าเทคโนโลยีดิจิทัลไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือสนับสนุนการทำงาน แต่เป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงการคิดเชิงกลยุทธ์ การสื่อสาร การตัดสินใจ และการบริหารการเปลี่ยนแปลงเข้าด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2564) ที่เสนอว่าการพัฒนาผู้นำในยุคดิจิทัลต้องมุ่งสร้างสมรรถนะเชิงองค์รวมและเชื่อมโยงการเรียนรู้กับการปฏิบัติจริง การที่ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษาจริง สะท้อนให้เห็นว่า การผลิตผู้บริหารการศึกษาในอนาคตไม่ควรเน้นเฉพาะความรู้เชิงทฤษฎี แต่ควรเน้นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีความหมาย ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาผู้นำการศึกษาของ Tony Bush (2020) ที่ระบุว่าพัฒนาผู้นำทางการศึกษาจะเกิดประสิทธิผลสูงสุดเมื่อผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้กับบริบทการบริหารสถานศึกษาจริง นอกจากนี้ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพยังชี้ให้เห็นว่า แม้นักศึกษาจะมีความพร้อมด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระดับค่อนข้างสูง แต่การนำข้อมูลดิจิทัลมาใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงบริหารอย่างเป็นระบบยังเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม ประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับข้อค้นพบของ สุรพงษ์ พันธุ์ศรีเพชร (2561) ที่ชี้ว่าผู้บริหารการศึกษาไทยยังขาดทักษะด้านการใช้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Philip Hallinger (2018) ที่เน้นว่าการพัฒนาผู้นำการศึกษาในยุคใหม่ต้องให้ความสำคัญกับการตัดสินใจบนฐานข้อมูลและบริบทเชิงระบบ ในภาพรวม ผลการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้สะท้อนแนวคิดการพัฒนาผู้นำการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะเชิงองค์รวม ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ รวมถึงการเตรียมความพร้อมให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลและบริบทที่หลากหลายของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบการพัฒนาทักษะผู้นำในยุคดิจิทัลของ OECD (2019) ที่

เน้นการพัฒนาผู้นำให้มีทักษะสมรรถนะดิจิทัลและกรอบความคิดเชิงเปลี่ยนแปลง (digital mindset) ควบคู่กัน

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเรื่อง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคตของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้นำไปสู่การสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบ โมเดลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารการศึกษาในอนาคต ซึ่งสะท้อนความเชื่อมโยงระหว่าง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกับการพัฒนาทักษะการบริหาร การศึกษาอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับบริบทการผลิตผู้บริหารการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ภาพที่ 1 โมเดลสมรรถนะผู้นำดิจิทัลเพื่อการบริหารการศึกษาในอนาคต

โมเดลที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน และสามารถอธิบายได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การคิดเชิงกลยุทธ์ในโลกดิจิทัล เป็นฐานความคิดของผู้นำการศึกษา ในอนาคตที่สามารถมองภาพรวมขององค์กรการศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์ และกำหนดทิศทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับเป้าหมายเชิงนโยบายและบริบทของสถานศึกษา องค์ประกอบนี้ทำหน้าที่เป็น กรอบนำ ของการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล

องค์ประกอบที่ 2 การสื่อสารและการทำงานร่วมกันบนสื่อดิจิทัล เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ผู้นำสามารถขับเคลื่อนการทำงานร่วมกันภายในองค์กร ผ่านการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล การประชุมออนไลน์ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบนี้ช่วยเสริมสร้างความร่วมมือและความเข้าใจร่วมกันในองค์กรการศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 การตัดสินใจบนฐานข้อมูล เป็นสมรรถนะที่สะท้อนการใช้ข้อมูลดิจิทัล ระบบสารสนเทศ และหลักฐานเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจทางการบริหาร องค์ประกอบนี้ช่วยลดการตัดสินใจบนความรู้สึกส่วนบุคคล และเพิ่มความโปร่งใสและความมั่นใจในการบริหารจัดการสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล เป็นความสามารถในการนำเทคโนโลยีใหม่ แนวคิดนวัตกรรม และกระบวนการดิจิทัลมาปรับใช้เพื่อพัฒนาองค์กร การศึกษาอย่างต่อเนื่อง องค์ประกอบนี้ทำหน้าที่เป็นแรงขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษา ในอนาคตของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พบว่า นักศึกษามีระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะทักษะด้านการสื่อสารและการทำงานร่วมกันบนสื่อดิจิทัล ขณะที่ทักษะการตัดสินใจบนฐานข้อมูลแม้อยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาเชิงลึกเพิ่มเติม ผลการวิจัยเชิงคุณภาพสะท้อนว่า การพัฒนาผู้บริหารการศึกษาในอนาคตควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและเชิงบูรณาการ โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ การใช้ข้อมูลดิจิทัลเพื่อการตัดสินใจ และการเตรียมความ

พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล ซึ่งนำไปสู่การสังเคราะห์ โมเดลสมรรถนะผู้นำดิจิทัลเพื่อการบริหารการศึกษาในอนาคต ที่มีความสอดคล้องกับบริบทการผลิตผู้บริหารการศึกษาในระดับอุดมศึกษา **ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้** 1. สถาบันอุดมศึกษาควรนำผลการวิจัยและโมเดลสมรรถนะผู้นำดิจิทัลไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมนักศึกษาสู่บทบาทผู้บริหารการศึกษาในอนาคต 2. ควรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง โดยบูรณาการการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ระบบสารสนเทศ และการวิเคราะห์ข้อมูลเข้ากับกิจกรรมการเรียนรู้ 3. ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการตัดสินใจบนฐานข้อมูลของนักศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล **ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป** 1. ควรศึกษาการใช้โมเดลสมรรถนะผู้นำดิจิทัลกับผู้บริหารสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่งแล้ว เพื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาที่เป็นผู้บริหารการศึกษาในอนาคต 2. ควรวิจัยเชิงพัฒนาหรือเชิงทดลองเพื่อทดสอบประสิทธิผลของโมเดลสมรรถนะผู้นำดิจิทัลที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้ 3. ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังสถาบันอุดมศึกษาอื่นหรือบริบททางการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มความครอบคลุมและความทั่วไปของผลการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ รัตนรักษ์. (2562). ภาวะผู้นำทางการศึกษาในยุคการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วิจารณ์ พานิช. (2564). การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: ครูเพื่อศิษย์ในโลกดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- สุรพงษ์ พันธุ์ศรีเพชร. (2561). การบริหารสถานศึกษายุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- อำนาจ เย็นสบาย. (2561). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bush, T. (2020). Theories of educational leadership and management (5th ed.). London, UK: Sage Publications.

- Fullan, M. (2016). *The new meaning of educational change* (5th ed.). New York, NY: Teachers College Press.
- Hallinger, P. (2018). Bringing context out of the shadows of leadership. *Educational Management Administration & Leadership*, 46(1), 5–24.
- Hargreaves, A., & Fullan, M. (2015). *Professional capital: Transforming teaching in every school*. New York, NY: Teachers College Press.
- OECD. (2018). *Education policy outlook 2018: Putting student learning at the centre*. Paris: OECD Publishing.
- _____. (2019). *Innovating education and educating for innovation: The power of digital technologies and skills*. Paris: OECD Publishing.
- UNESCO. (2019). *Framework for ICT competency standards for teachers*. Paris: UNESCO.
- _____. (2021). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. Paris: UNESCO.
- World Bank. (2020). *Education technology (EdTech) in education*. Washington, DC: World Bank.
- Yukl, G. (2013). *Leadership in organizations* (8th ed.). Boston, MA: Pearson Education.